

"Nationalsång" i Indiana blev schlagern Barndomsbhemmet

"Århundradets världsschlager" utses på söndag kväll i radion: lyssnarröster skall då få avgöra vilken av de tio tidigare utvalda melodierna som skall bedömas som toppen av det hela. Ingen av de klassiska evergreens, Stardust, Night and Day, Blue Skies och så vidare, finns med; de melodier som favoriseras är övervägande lessna, suckande och vemodiga: det gråtmilda ligger nära till hands.

Vi har inventerat de tio mest lockande melodierna och presenterar dem här; årtalen inom parentes anger den tidsperiod inom vilken de segrat. Omkring femtusen lyssnare har röstat efter varje omgång.

"O, SOLE MIO" (1900—1909) är en mycket gammal neapolitansk folksång. Den kultiverades av italienerna di Capua och lanserades av Enrico Caruso. Sven Nyblom har skrivit den svenska texten.

"BARNDOMSHEMMET" (1910—1919) är från början en amerikansk sång. Den skrevs och tonsattes 1899 av amerikanen Paul Dresser, som fått idén av sin berömdare landsman Theodor Dreiser. "On the Banks of Wabash", hette sången då, och den slog bra däröver, valdes bla till "nationalsång" i staten Indiana. Texten till det svenska "Barndomsbhemmet", som stämningmässigt ligger nära den amerikanska, skrevs av Karl Ewert, som är pseudonym för Karl Ewert Christenson.

"I MIN BLOMMIGA BLÅ KRINOLIN" (1920—1925) är en av sångerna i "Irene", en musical från 1919 av amerikanerna Joe McCarthy (text) och Harry Tierney (musik). Den hette då "In my sweet little Alice blue gown". Den svenska texten skrev S S Wilson, dvs Anita Halldén.

"RAMONA" (1926—1930) är skriven och tonsatt av en kalifornisk musikalärinna, Mabel Wayne, som reste runt och undervisade i sång i olika småskolor. "Ramona" skrev hon som ett litet experiment. Ett grammofonkonsortium fick korn på den, och lärarinnan blev berömd över en natt. På den första plattan sjöng Bing Crosby, men hans namn var inte utsatt. Den svenska texten till "Ramona" skrev Gösta Stevens.

"GAMLE SVARTEN" (1931—1935) hette på originalspråket "Ol' faithful" och skrevs ihop av amerikanerna Michael Carr och Hamilton Kennedy. Att den med uppenbarligen aldrig sinande kraft drabbar oss i Sverige beror på Sven-Olof Sandberg, som både översatt och sjungit den.

"NÄR LJUSEN TÄNDAS DÄRHEMMA" (1936—1940) komponerades av Joel Lyons och Sam Hart jämte ett antal opreciserade figurer med rubriken The Vagabonds. Den hette i Amerika "When it's lamp-lighting time in the valley". Den hemkära eftermiddagsromantiken översattes till svenska av Anita

Halldén, som också skrev texten till den blommiga blå krinolin.

"LILI MARLEEN" (1941—1945) föddes fram av den tyske kompositören Norbert Schultze, men det dröjde inte länge innan hon spred sig till andra sidan fronten: hennes bröllop är vi väl mest förtrogna med i den engelska versionen. Till svenska översattes hennes lite vemodiga visa av Gunilla Landberg, vars make Sven-Olof gjorde sitt för att popularisera den.

"HARRY LIME THEME" (1946—1950) komponerades av den österrikiske cittraspelaren Anton Karas. Karas satt och spelade på en taverna i Sievering, när han upptäcktes av den brittiske filmregissören Carol Reed, som befann sig på orten för ateljétagningarna till filmen "Den tredje mannen". Han importerade Karas till London, och det säges att Karas komponerade "Harry Lime Theme" när den grymme regissören läst in honom.

"OH, MEIN PAPA" (1951—1955) spred sig som en visslande farsot kort efter det att Paul Burkhard haft Tysklandspremiär på operetten med samma namn. Det var Lys Assia som sjön i begynnelsen — till glädje för de många svenskor som ville pröva på den gjorde Britt G Hallquist en översättning.

"QUE SERA SERA" (1956—1960) skrevs av Jay Livingstone och Ralf Evans, och Doris Day lanserade den i den exotiska thrillern "Mannen som visste för mycket". Till Sverige kom melodin via filmen och via Ollé Helander, som skrev den svenska texten, till innebörden lika beskedligt fårakigt som originalet "Det som sker det sker". Så det så.